

Z P R A V O D A J

města Hranic a lázní Teplic n. B.

R. Kubíček: Radniční brána

ÚNOR 1990

Ročník XXXII.

PŘIPOMÍNÁME SI...

5. 2. 1910 — před 80 lety se narodil v Hranicích akademický malíř a grafik **OTA HOLAS**, zasloužilý umělec a nositel Řádu práce. Je autorem portrétů četných významných osobností a krajinář zachycující tvář Ostravy a také četných míst SSSR, zvláště Volgogradu. Žije a tvoří v Ostravě.
8. 2. 1920 — před sedmdesáti lety se v Drahotuších narodil **ZDENĚK KECLÍK**, zakladatel a člen pěveckého kvarteta bílí Keclíků a Thielů z Drahotuš. Byl také členem pěveckého sdružení „Jurik“ v Hranicích a členem divadelního souboru „Tyl“ v Drahotuších.
15. 2. 1840 — před 150 lety zemřel v Hranicích **JOSEF HEŘMAN AGAPIT GALLAŠ**, lékař — lidumil, obrozenec básník, spisovatel, moravský národní buditel, zakladatel veřejné knihovny a nemocnice v Hranicích. Narodil se 4. 4. 1756 v Hranicích.
16. 2. 1960 — před 30 lety zemřel v Hranicích **JOSEF HLADKÝ**, učitel. Působil v Hranicích, kde je znám také jako vydavatel původní grafiky, krásných a zvláštních knih. Narodil se 13. 1. 1885 v Uherském Brodu.
19. 2. 1895 — před 95 lety se narodil v Přerově **JOSEF JANIŠKA**, profesor na gymnáziu ve Valašském Meziříčí, nadaný filolog, v r. 1918 tlumočnick při francouzské vojenské misi v Hranicích, po Wolkrovi redaktor „Studentského sborníku“ který v letech 1918—19 vycházel v Přerově. Zemřel 11. 8. 1923 v Hranicích.
24. 2. 1920 — před 70 lety zemřel v Hranicích profesor kreslení na gymnáziu v Hranicích **GEORG ARISTEDES OECONOMO** — malíř, portrétista. Narodil se 18. 8. 1860 v Athénách.
26. 2. 1675 — před 315 lety byl pohřben v Brně renezanční básník **MARTIN NESSELIUS**, rozený Kopřiva. V Německu byl ctěn jako „poeta laureatus“. Později se stal městským syndikem v Lipníku n. Beč.. Narodil se 10. 1. 1607 v Hranicích.
25. 2. 1925 — před 65 lety se v Drahotuších narodil **MUDr. JAROMÍR HORÁK DrSc**, lékař v Hradci Králové a ve Střesovicích, vedoucí lékař tělovýchovného lékařství a výzkumu činnosti srdeční a plicní v Praze. Publikoval v odborném lékařském tisku, psal populárně-odborné články do novin. Byl průvodcem olympioniků v Japonsku, SSSR a Mexiku.

Tisková oprava

Redakce se omlouvá panu doktoru A. Hanzlíčkovi za zkomolení jeho jména v rubrice „Připomínáme si“ v lednovém čísle. V téže rubrice došlo k chybnému uvedení data narození P. Hykla — narodil se **22. 1. 1890**.

Blahopřání k jubileu

V Hranicích se v prosinci loňského roku dožil krásného věku 90 let pan **František KOPŘIVA**, jeden ze zakládajících členů Sboru pro občanské záležitosti. U příležitosti jeho významného jubilea mu přišli blahopřát zástupci MěstNV a SPOZ. I fotografie svědčí o tom, že pan Kopřiva se těší dobrému zdraví a nechybí mu elán do dalších let.

SPOZ mu ještě jednou přeje hodně zdraví, spokojenosti a dobré pohody.

LH

Foto: Čestmír Novotný

Životní jubilea občanů našeho města v únoru 1990

75 let:

Janů Eliška, Hviezdoslavova 983
MUDr. Vymětalová Hedvika, Zborovská 1183
Pajzlerová Ludmila, ČSA 204
Fusková Milada, Na Hrázi 1734
Deskopová Marie, Struhlovsko 1536
Grohmanová Milada, Palackého 976
Lichnovská Emilie, Fierlingerova 308
Machancová Josefa, Teplice n. Beč. 5

80 let:

Christel Josef, Jiřího z Poděbrad 1275
Pozlovská Zofie, Drahotuše, Hranická 225

85 let:

Húblová Františka, Trávnícká 200
Valentová Anna, Velká čp. 26

91 let:

Škorbánková Božena, Jungmannova 1805

95 let:

Zimová Kristina, Nerudova 1721

Michal Prokop a Framus 5

10. února 1990 nás všechny, kteří máme rádi dobrou rockovou muziku, čeká určitě nevšední zážitek.

Spolu s novou sestavou Framusu 5 nám ho opět po třech letech zprostředkuje zpěvák Michal Prokop.

Éra skupiny, tehdy ještě Framus Five začíná kolem roku 1967, kdy se zúčastnil na prvním beatovém festivalu. Michal Prokop získal jednu z hlavních cen. V tehdejší době stála tvorba kapely a jejich zpěváka na repertoáru černých zpěváků, k čemuž mohl Michal Prokop dobře využít svůj „černě“ zbarvený hlas.

Po třech letech se M. Prokop zprofesionalizoval, natočili několik singlů a dvě alba, z nichž „Město Er“ se díky hudbě, ale i Kainarovu textu, stává tím nejlepším, co se vůbec kdy v české rockové hudbě objevilo.

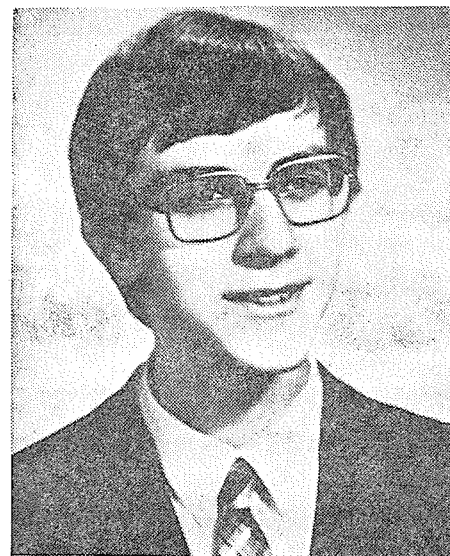
Koncem roku 1970 se skupina rozpadá a její členové se věnují (jistě ne z vlastního přesvědčení) populární hudbě. Až teprve v roce 1978 se daří Prokopovi vzkřísit kapelu znovu k životu. Po pár letech natáčí LP Holubí Dante, které nepřijala dobře ani kritika, ani posluchači.

Obrat, a to přímo radikální, nastal až v roce 1984, kdy Prokop přestavěl skupinu od základů a natočil velmi úspěšné album Kolej Yesterday. Na něj v roce 1987 navazuje deska „Nic ve zlým, nic v dobrým“ a hned o rok později natočená LP „Snad nám naše děti“.

Každou LP natočil Framus 5 prakticky v novém obsazení, na všech třech se objevují jen ti nejuvěřnější: J. Hrubý — housle, L. Šonka — syntezátory, J. Kolář — synt., hoboje, a hlavně C K Vokal pod vedením L. Kantora, který se podílí i na aranžmá skladeb. Hlavním společným jmenovatelem všech desek je však nesporná kvalita textů (Šrutových, Skoumalových, Mertových a Burianových). Na hudbě se podílí M. Prokop, P. Skoumal a L. Andršt. Takže nás čeká nový, věřme že znovu skvělý Framus 5 spolu se stále skvělým Michalem Prokopem.

Š. Kosek

IGOR ARDAŠEV — host Kruhu přátel hudby

Abonentní cyklus koncertů kruhu přátel hudby pokračuje v měsíci únoru klavírním recitalem Igora Ardaševa.

Igor Ardašev se narodil r. 1967. Přes své mládí má již na kontě řadu titulů z uznávaných interpretačních soutěží. Jeho největším dosavadním úspěchem je V. cena z mezinárodní soutěže Petra Iljiče Čajkovského v Moskvě, kterou získal v r. 1986. Předcházela o všem cílevědomá příprava od nejtělejšího dětství. Prvním učitelem byl mladému interpretu otec, na brněnské konzervatoři byl posluchačem doc. I. Janíčkové, pod jejíž vedením pracuje i na JAMU. Jako jedenáctiletý zahájil úspěšně koncertní kariéru vítězstvím v celonárodní soutěži lidových škol umění a v soutěži Virtuosi per musica di pianoforte v Ústí nad Labem, kde byl současně hodnocen jako nejlepší československý účastník. O rok později získal v Ústí nad Labem kromě I. ceny také titul absolutního vítěze.

Úspěšná pro něj byla v roce 1979 také proslulá soutěž Concertino di Praga, kdy si odnesl cenu pro nejmladšího československého účastníka. Úspěch zopakoval o rok později, kdy zvítězil v národním kole a obdržel čestné uznání ve finále. Roku 1980 se rovněž zúčastnil soutěže B. Smetany v Hradci Králové, kde získal I. cenu a zvítězil v interpretační soutěži MK ČSR. Toto umístění pak bylo předstupněm k získání již zmíněné ceny v obávané mezinárodní soutěži P. I. Čajkovského.

Vzdělání si doplnil i účastí na mezinárodních interpretačních kursech ve Výmaru u prof. R. Kerera. Kromě sólové hry se věnuje i improvizaci a patří i k našim skladatelským nadějím.

Svůj široký repertoár prezentuje na koncertech doma i v zahraničí. Spoluúčinkuje s předními československými orchestry — Českou filharmonií, Symfoničným orchestrem hlavního města Prahy FOK, Slovenskou filharmonií, Pražským komorním orchestrem, Moravskou filharmonií Olomouc aj., od září 1987 působí jako sólista Státní filharmonie Brno. Realizoval již také nahrávky pro Čs. rozhlas, Čs. televizi a gramofonová vydavatelství Panton a Supraphon.

PROGRAMY SK ROH

Pondělí 5. 2. sál SK ROH 8.30 a 10 hod.	Výchovný koncert pro žáky ZŠ OD FOLKLÓRU K FOLKU Účinkuje skupina „Entuziasté“ Přerov
Čtvrtek 8. 2. sál LŠU 19.00 hod.	IV. abonentní koncert KPH KLAVÍRNÍ RECITAL IGORA ARDAŠEVA Program: J. S. Bach, P. I. Čajkovskij, F. Liszt
Sobota 10. 2. sál SK ROH 19.00 hod.	Koncert populární hudební skupiny F R A M U S 5 s Michalem Prokopem
Pondělí 12. 2. klubovna SK ROH na tř. 1. máje 19.00 hod.	Přednáška pro veřejnost PROBLÉMY DOSPÍVÁNÍ
Pondělí 12. 2. sál SK ROH 8.30 a 10 hod.	Divadelní představení pro Mateřské školy Z L A T O V L Á S K A Hrají členové Státního divadla Brno
Středa 21. 2. sál SK ROH 18.00 hod.	Přednáška s diapositivy Z CHAN-TENGRI NA ANNAPÚRNU Hovoří ing. Leopold Sulovský, člen horolezecké expedice na Annapúru v r. 1988
Pondělí 26. 2. sál SK ROH 8.30 a 10 hod.	Divadelní představení pro žáky ZŠ DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRÁKÝ Klasická pohádka K. J. Erbena v nastudování členů Státního divadla Brno
Každou sobotu v sále KM	V I D E O K A V Ā R N A
Neděle 4. 3. sokolovna 19.00 hod.	Estráda brněnského souboru EX BRNO PLNOU PAROU Hostem pořadu je Bob Frídl

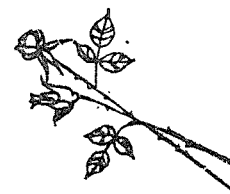
KURSY NĚMČINY pro žáky základních škol

zahájíme 6. února 1990. Opozděné přihlášky přijímáme v kanceláři SK ROH, kde obdržíte i podrobné informace.

Zemřelí občané našeho města v prosinci 1989

Tučná Marie, Sklený kopec 1568, Hranice, nar. 8. 9. 1914
MUDr. Fillo Július, Pod nemocnicí 1465, nar. 17. 1. 1929
Šatánková Marie, Olšovec 1, nar. 2. 9. 1920
Pilčík Antonín, J. z Poděbrad 1266, nar. 13. 6. 1909
Turaj Miroslav, Hromůvka 1509, nar. 17. 4. 1936
Kalinová Růžena, Jungmannova 1805, nar. 13. 8. 1920
Řídký Karel, Struhlovsko 1409, nar. 31. 1. 1937
Gogela Miroslav, Janáčkova 730, nar. 16. 12. 1913
Hešnaurová Anna, Drahotuše, Záchalupči 315, nar. 30. 11. 1904
Honysz Antonín, Alešova 1015, nar. 22. 10. 1916
Cabák Bohumil, Fierlingerova 1203, nar. 2. 7. 1912
Firšt Leopold, Jungmannova 1805, nar. 29. 10. 1914
Alšrová Kateřina, Struhlovsko 1408, nar. 7. 5. 1915
Hanzlíček Bohuslav, kpt. Jaroše 1353, nar. 9. 8. 1922
Klívarová Hermína, Hřbitovní 272, nar. 10. 1. 1908
Hrabalová Anděla, Drahotuše, Rybáře 5, nar. 16. 5. 1909
Andrýsková Alžběta, Purgešova 779, nar. 4. 7. 1917
Pražák Jaroslav, Jaselská 1611, nar. 25. 4. 1917
Polednová Anna, Drahotuše, Mlýnská 368, nar. 18. 4. 1904
Velešik Antonín, Jungmannova 1805, nar. 25. 9. 1914
Draberová Marie, Lhotka 17, nar. 6. 2. 1903
Škorpík Miroslav, Nová 1299, nar. 27. 7. 1915
Bužek Jan, Gottwaldovo nám. 14, nar. 26. 4. 1891

Čest a věčná památka všem zemřelým spoluobčanům.

150 let od úmrtí Josefa Heřmana Agapita Gallaše

V údobí josefínských centralistických státních reforem vstupují na Moravě do kulturně a národně uvědomovacího obrozeneckého procesu vedle malé hrstky kněží a učitelů i první příslušníci inteligence z jiných profesí, pocházejících většinou z řemeslných, drobných živnostenských středních vrstev.

Lékař J. H. A. Gallaš patří do tehdy ještě řídké řady osvícenských vzdělanců Moravy v době od druhé poloviny 18. století a prvních čtyř desetiletí 19. století, kteří nebyli lhostejní k sociálně kulturní úrovni života zejména prostého městského a venkovského člověka, ovlivněného pověrami a svázaného vyžadovanou autoritou církevní i světské feudální mocí, zejména v letech metternichovské reakce. Tito vlastenci žili osvícenskou buditeľskou snahou povznést lidové vrstvy po všech stránkách. Snažili se však odstraňovat negativní jevy především prohloubením náboženské morálky, často i moralizující prozou a verši, jak je toho dokladem i Gallašova spisovatelská činnost.

J. H. A. Gallaš se narodil v Hranicích 4. dubna 1756, kde byl jeho otec František Gallaš (12. 11. 1723—23. 8. 1795) sochařem a řezbářem. Po středoškolských studiích v Lipníku nad Bečvou studoval filosofii a pak bohosloveckou fakultu v Olomouci, kterou však nedokončil, údajně pro vlastní záporný názor na verše jednoho bývalého jezuita. V roce 1778 odešel Gallaš do Vídně. Na radu věhlasného malíře A. F. Maulpertsche vstoupil na vídeňskou akademii. Tento uznávaný přední rakouský umělec mu záhy doporučil, aby zanechal kondicí a malování pokojů, našel si bohatého mecenáše, který by ho pak podporoval na malířské akademii, jak to bylo v té době zvykem.

Počáteční vídeňské období je v Gallašově životě poznamenáno strádáním. Prostředky na skromnou obživu si získával ještě hrou na harfu a opisováním knih. Neudíváje proto, že těžce onemocněl a musel opustit malířská studia. Na přímluvu J. A. Smidta [1760—1827] nastoupil praxi u vojenského lékaře V. G'opferta, když již předtím navštěvoval přednášky anatomie prof. Libera při josefínské akademii ve Vídni. V roce 1784 byl Gallaš ustanoven polním ranhojičem Khewüllero va pluku v Uničově. Zde se proslavil v lékařském světě především napsáním De duplici cava, která byla otištěna v prvním díle anatomických bádání josefínské Akademie. Krátký čas studoval Gallaš ve Vídni u známého chirurga prof. G. A. Brambilly, osobního lékaře a chirurga Josefa II. Roku 1788 byl ustaven vrchním vojenským lékařem. Na vlastní kůži pocítil útrapy války a také hrozné následky, které znamenala pro venkovské i městské vrstvy obyvatelstva.

Později jako tajný zdravotnický inspektor rakouského osvíceného císaře Josefa II. poznal také všechny nešvary a nelidskosti, které vládly v tehdejších nemočnicích v Uhrách. Tehdy se začal zajímat o díla filosofů a vzdělanců své doby, kteří hlásali úctu k lidské důstojnosti a právům člověka, jeho harmonickému vývoji, kteří volali po mírovém soužití národů, po vzájemné snášenlivosti národností a lidských ras, tolerantnosti k náboženským vyznáním. Bezprostřední podnět k této činnosti zavdala nepochybně velká francouzská revoluce a také napoleonské války. To bylo v době, kdy byl pro vážnou oční chorobu penziován [r. 1791]. Nikdy se již neuzdravil a tak druhou polovinu života prožil v rodných Hranicích. Ve svém rodném domku zřídil vlastní nemocnici, vyučoval hranické děti a sbíral materiál ke své literární činnosti.

Z podnětu svého přítele ze studií Tomáše Fryčaje vydal dvojdílnou Múzu moravskou, německé Stručné dějiny města Hranic aj. Psal do pražských novin Hylllos, Hesperu, Jindy a nyní, Čechoslava, Rozmanitostí a Hýblova Hlasatele českého.

V roce 1811 založil v Hranicích první veřejnou lidovou knihovnu, kterou nazval pedagogicko-didaktickým ústavem. Knihovna se zachovala do dnešní doby a je cenným kulturním dědictvím našeho národa.

J. H. A. Gallaš žil v Hranicích v osamělosti. K jeho oční chorobě se později přidala i vážná porucha sluchu. Zemřel 15. února 1940 ve svých 84 letech.

J. H. A. Gallaš zaujal významné místo v historii národního obrození na Moravě. Francouzský historik Arnošt Denis označil Gallaše ve svém díle Čechy po Bílé Hoře (Praha 1905) za nejhorlivějšího z řídké řady světských buditelů na území Moravy.

PhDr. František Hýbl

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT

1.—2. 2.	Čarodějky z Eastwicku Americký film s Jackem Nicholsonem v hlavní roli Nepřístupný do 15 let
3.—5. 2.	Příští ráno Drama ženy, která se ocitla v roli vražednice Americký film, nepřístupný do 15 let
6.—9. 2.	Policejní v Beverly Hills II Pokračování vzrušujících příhod černošského detektiva Americký film, nepřístupný do 15 let
10.—12. 2.	Pražská pětka Umělecké experimenty pěti divadel na filmovém plátně Režie: Tomáš Vorel. Nevhodný do 12 let
13.—16. 2.	Medvědi Napínavý příběh o přátelství starého medvěda a opuštěného medvídky. Režie J. J. Annaud.
17.—18. 2.	Zubaté ostří Dramatické vyšetřování rituální vraždy. Americký film, do 15 let nepřístupný
19. 2. 17.00 hod.	Vzkříšení Filmový přepis klasického díla světové literatury. Představení pro členy Klubu přátel sov. filmu
19. 2. 19.30 hod.	Představení pro členy Filmového klubu
20.—23. 2.	Atrakce švédského zájezdu Napínavý příběh z prostředí pašeráků drog a dálkových řidičů Film nepřístupný do 18 let

21. 2. 19.30 hod.	Představení pro členy Filmového klubu
24.—26. 2.	Malá Věra Společenské drama o rozkladu mezilidských vztahů v jedné rodině. Sovětský film, nepřístupný do 15 let
27. 2.—2. 3.	Král ze Sulu Dobrodružná plavba ostrovního panovníka ke břehům Číny Film nevhodný do 12 let

Začátky představení jsou v 17.00 a v 19.30 hod. Na označené filmy je poskytnuta majitelům slevenek 50 % sleva. Změna programu vyhrazena.

Filmy vhodné pro děti — každou sobotu v 15.00 hodin

3. 2.	Přijela k nám pouť Česká komedie
10. 2.	Na pytlácké stezce
17. 2.	Pan Tau a samá voda
24. 2.	Ronja — dcera loupežníka Švédský film

Filmy vhodné pro mládež — každou neděli ve 14.30 hodin

4. 2.	Plavecký mariáš Starší česká komedie
11. 2.	Konec agenta W4C Česká krimi komedie
18. 2.	Kouzelný cop Příběh muže nadaného nadpřirozenou schopností v tradičním bojovém umění. Čínský film nevhodný do 12 let
25. 2.	Barrandovské nocturno Jak film tančil a zpíval

Filmy pro školní družiny — každé úterý a středu v 13.30 hodin

6.—7. 2.	A znovu — Jen počkej, zajíci
13.—14. 2.	Zahradníkův rok Procházky světem úsměvů a fantazie
20.—21. 2.	O lakomém jezevci Napínavá i veselá vyprávění ze světa dětských snů
27.—28. 2.	O kocouru Mikešovi a jeho kamarádech Pásmo příběhů podle J. Lady

Kino DRAHOTUŠE

2. 2. v 19.30 hod.	Oznamuje se láskám vašim
5. 2. v 19.30 hod.	Milostný příběh z období okupace. Český film
4. 2. v 16.30 hod.	Grand restaurant pana Septima Francouzská komedie
7. 2. v 19.30 hod.	Cena za něžnost Americký psychologický film
9. 2. v 19.30 hod.	Slunce, seno a pár facek
11. 2. v 16.30 hod.	Česká komedie
12. 2. v 19.30 hod.	
14. 2. v 19.30 hod.	Bezva finta Francouzská komedie s J. P. Belmondem v hlavní roli
16. 2. v 19.30 hod.	Hříšný tanec
19. 2. v 19.30 hod.	Taneční film USA
21. 2. v 19.30 hod.	Proč Český film
18. 2.	Vesničko má středisková
16.30 a 19.30 hod.	Oblíbená česká komedie
23. 2. v 19.30 hod.	Osudová přitažlivost
24. 2. v 19.30 hod.	Americký film
25. 2. v 16.30 hod.	Dobrý voják Švejk Česká komedie podle románu J. Haška
28. 2. v 19.30 hod.	Kopytem sem, kopytem tam Český film o morálce

Filmy pro děti — každou neděli ve 14.30 hodin

4. 2.	Byl jednou jeden král Klasická česká pohádka o poštilém králi
11. 2.	Na kometě Český barevný fantastický film podle románu J. Verna
18. 2.	O tygříkovi, který se nebál Pásmo kreslených příběhů o zvířátkách
25. 2.	O princezně Jasněnce a létajícím ševci Česká filmová pohádka podle J. Drdy